

Ohje perustuu humanistisen tiedekunnan [jatkotutkinto-oppaaseen](#) (8.6.2022 johtokunta, päivitetty 10.5.2023)

OHJE ARVOSTELUTOIMIKUNNALLE JA VASTAVÄITÄJÄLLE

Väittelyluvan myöntämisen jälkeen dekaani nimeää väitöstilaisuutta ja väitöskirjan arvostelua varten vastaväittäjän (vastaväittäjät), kustoksen ja arvostelutoimikunnan.

Väitöstilaisuuden toimijat

Vastaväittäjän tehtävänä on suorittaa viimeinen tieteellinen tarkastus julkisessa väittelyssä sekä osallistua väitöskirjan arvosteluun arvostelutoimikunnan äänivaltaisena jäsenenä. Vastaväittäjä antaa tiedekunnalle lausunnon väitöskirjan tieteellisestä arvosta. (Ks. tarkemmin alla Väitöskirjan arvostelu).

Kustos avaa ja päättää väitöstilaisuuden ja johtaa sen kulkua. Kustos perehdyttää vastaväittäjän Turun yliopiston väittelykäytäntöön ja väitöstilaisuuden kulkuun sekä toimii tämän isäntänä Turun yliopistossa vierailun aikana.

Arvostelutoimikuntaan kuuluu yksi tai useampi vastaväittäjä ja 1-2 tiedekunnan nimeämää asiantuntijajäsentä. Asiantuntijajäsenistä vähintään toisen tulee olla dosentti, joka on työsuhteessa Turun yliopistoon ja edustaa lähialuetta. Toisena asiantuntijajäsenenä voi toimia myös toinen esitarkastaja tai (saman oppialan) edustaja muusta yliopistosta. Arvostelutoimikunnan jäsenet eivät saa olla työn ohjaajia.

Arvostelutoimikunnan puheenjohtajana ja sihteerinä toimii Turun yliopistoon työsuhteessa oleva arvostelutoimikunnan jäsen. Hän perehdyttää vastaväittäjän (vastaväittäjät) ja mahdollisen toisen asiantuntijajäsenen tiedekunnan arvostelukäytäntöön, arvosteluasteikkoon ja muihin säädöksiin.

Arvostelutoimikunta kokoontuu väitöstilaisuuden jälkeen keskustelemaan väitöskirjan arvostelusta. Kaikkien arvostelutoimikunnan jäsenten edellytetään olevan läsnä väitöstilaisuudessa ja arvostelutoimikunnan kokouksessa. Arvostelutoimikunta antaa väitöskirjasta oman lausuntonsa tiedekunnan lomakkeella. (Ks. tarkemmin alla Väitöskirjan arvostelu).

Väitöskirjan arvostelu

Väitöskirja hyväksytään ja arvioidaan vastaväittäjän ja arvostelutoimikunnan lausuntojen perusteella.

Väitöskirjan arvioinnissa käytetään asteikkoa: *hylätty-hyväksyty-kiittäen hyväksyty*. Väitöskirjat hyväksytään pääosin asteikolla *hylätty-hyväksyty* ja vain poikkeuksellisen korkeatasoinen ja ansiokas väitöskirja voi saada arvosanan *kiittäen hyväksyty*.

Vastaväittäjän tulee antaa tiedekunnalle lausunto kuukauden kuluessa väitöstilaisuudesta väitöskirjan tieteellisestä arvosta. Mikäli vastaväittäjiä on enemmän kuin yksi, voivat vastaväittäjät antaa myös yhteislausunnon. Lausunnon tulee sisältää ehdotus väitöskirjan arvosanaksi. Lausunnon pituus on 3 - 5 sivua.

Arvostelutoimikunnan tulee antaa kuukauden kuluessa väitöstilaisuudesta tiedekunnalle lausunto, jossa arvioidaan väitöskirjan ansiot ja puutteet, väittelijän puolustautuminen sekä tehdään ehdotus väitöskirjan hyväksymisestä ja arvosanasta. Lausunto annetaan tiedekunnan *arviointilomakkeen* avulla. Lomakkeen allekirjoittavat kaikki arvostelutoimikunnan jäsenet.

Arvostelutoimikunnan ehdotuksen ei tarvitse olla yksimielinen. Arvostelutoimikunnan ollessa erimielinen kukin jäsen perustelee erikseen oman näkemyksensä arviointilomakkeella.

Kun arvostelutoimikunta esittää kiittäen hyväksyty -arvosanaa, tulee ehdotus perustella kirjallisesti *lomakella tai erillisessä liitteessä ja osoittaa* alla kuvattujen kriteerien täytyminen. Ajatuksena kiittäen hyväksyty -arvosanassa on, että se edustaa alansa kymmenen prosentin kärkeä.

Väitöskirjan arvostelukriteerit ovat:

Aihevalinta, tutkimusongelma, tehtävän rajaus ja tutkimuskysymykset: Aiheen tulee olla informaatio-arvoltaan merkittävä. Toisaalta tehtävä tulee rajata tarkoituksenmukaisesti.

Aiemman tutkimuksen huomioiminen: Tutkimuksen tulee olla joko mielekäs jatko aiempaan keskusteluun tai kokonaan uusi keskustelunavaus. Aiempi tutkimus on siis huomioitava, mutta sitä ei pidä toistaa sellaisenaan.

Käsitteellinen selkeys, määritelmät ja aiheen teoreettinen hallinta: Lukijalle ei saa jäädä epäselväksi, mistä tutkimuksessa on kyse.

Käytetyt menetelmät: Tutkijan on esiteltävä käyttämänsä menetelmät ja perusteltava niiden käyttö.

Aineisto: Aineiston on oltava laadullisesti aiheen kannalta relevanttia ja määrällisesti riittävää.

Tulosten esittely ja johtopäätökset: Tulosten ja johtopäätösten merkitystä tieteellisenä edistysaskeleena ei tule liioitella, mutta ei myöskään vähätellä. Analyysin on oltava johdonmukaista ja eri näkökulmat huomioitava. Lisäansioiksi voidaan katsoa mielenkiintoiset jatkotutkimusavaukset ja tutkimuksen yhteiskunnallinen merkittävyys.

Muotoseikat: Esityksen on oltava rakenteeltaan johdonmukainen ja kieliasultaan selkeä. Ajatus ei saa jäädä informaatiotulvan alle.

Kriittinen ote: Tutkijan tulee olla kriittinen suhteessa aiempaan tutkimukseen, teorioihin, menetelmiin, aineistoon, lähteisiin ja oman työn tieteelliseen merkitykseen. Toisin sanoen, hyvä tutkimus on omaperäinen ja itsenäinen.

Yhtenäinen kokonaisuus: Jos väitöskirja koostuu useista julkaisuista tai julkaistavaksi hyväksytyistä käsikirjoituksista, esitarkastajien on lausunnossaan erikseen todettava, muodostavatko nämä aihepiiriltään yhtenäisen kokonaisuuden.

Ehdotettaessa arvosanaa kiittäen hyväksyty tulee kaikkien keskeisten kriteerien täytyä erityisen hyvin. Lausunnossa tulee tämän lisäksi osoittaa, miten työ kokonaisuutena on poikkeuksellisen ansiokas ja innovatiivinen suhteutettuna alansa väitöskirjoihin yleensä.

Lausunnon toimittaminen

Vastaväittäjän sekä arvostelutoimikunnan allekirjoitetut lausunnot toimitetaan *s-postitse* osoitteeseen humpostgraduate@utu.fi.

Mahdolliset kysymykset, tiedustelut: humpostgraduate@utu.fi.

